

Forhandling og alt, hvad der sker offentlig her, er Humbug? Man skulde næsten tro efter, hvad vi have hørt fra det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds, at al offentlig Forhandling her ikke er andet end en Paradedforestilling, og at alt, hvad der har noget at betyde, skal ske underhaanden. Nu vil jeg ikke sige det Parti, hvortil det ærede Medlem hører, for, at det vil drive Forhandling paa den Maade. Jeg vil saa længe som muligt tro, at naar de Herrer indbyde os til en alvorlig saglig Forhandling, saa er det deres Mening. Men saa vil jeg anbefale Partiet, at de ikke sende en saa diplomatisk Ordsvær ud en anden Gang, som vi have hørt i Dag i det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds.

Falkensjerne: Jeg takker den højtærede Kultusminister, fordi han dog til dels tilfredsstillende mit Ønske om at saa at høre, i hvilken Retning han havde tænkt sig, at Reformerne skulde gaa. Jeg vilde ogsaa sætte Pris paa, om man i Forbindelse med dette Lovforslag kom ind paa at aabne Udgangen for andre end teologiske Kandidater ex professo til Prædikestole og Præsteembeder. Jeg tror ganske vist, at det vilde være en i høj Grad tidssvarende Reform, der vilde aabne Muligheder for en Præstuddannelse af en noget anden Art end den, der præsteres ved det teologiske Fakultet, og som udmærker sig derved, at den næsten altid er en Menneftaalder bag efter den teologiske Uddannelse i andre Lande. Men det gjorde mig ondt, at den højtærede Kirkeminister ikke delte min Opfattelse af, at der samtidig med en saadan Udvidelse af Udførelses større Lærefrihed. Den ærede Kirkeminister udtalte sig ganske vist ikke derimod, og for saa vidt tør jeg maasse nære Haab om, at han ikke stiller sig fuldstændig uvillig over for noget saadant. Jeg vil dog, medens jeg har Ordet, gøre opmærksom paa, at Danmark er snart ved at indtage en temmelig enestaaende Stilling, i hvert Fald naar man ser paa de virkelige Forhold. Gaar man til andre Lande, særlig til Tyskland, vil man der se, at Lærefriheden i hvert Fald i Praxis gaar langt videre end her i Landet. Naar man ser saa vel, hvad der kan doceres ved de teologiske Fakulteter i

Tyskland, som hvad og hvorledes der kan prædikes fra Prædikestolene der nede, saa vil man se, at Grænserne for, hvem der kan blive Præst der i Birteligheden ere ganske anderledes vide end her i Landet, og den Snæverhed, der har hersket og hersker her, er man der for længe siden kommen ud over. Jeg tror, at det vilde være godt, om man i det Stykke tog Eksempel fra andre Lande, men at det saa ikke blev paa den Maade, som det tidligere er sket, noget, der sneg eller listede sig ind i Landet, men noget, der virkelig blev lovfæstet. Kirkeministeren frygtede vedvarende for, at der vilde blive en for rig Udvikling af Valgmenighederne, hvis man vedtog et Forslag som det nærværende. Det er mig uforstaaeligt, hvorledes han kan mene noget saadant. Det forekommer mig dog, at jo større Indflydelse Sognets Flertal faar paa Antagelsen af en Præst, desto mindre Rimelighed er der for, at man faar en Valgmenighed. Jo mere man kommer bort fra Forholdene, som de nu ere, nemlig at Kirkeministeriet — der umulig kan fende Forholdene i de enkelte Sogne saa godt, som Sognebeboerne selv, og umulig kan være inde i det Forhold, der kan være mellem dem og den Præst, de ønske — dog skal være ene om at bestemme Præstevælget, og jo mere man lægger Indflydelsen over i Sognebeboernes Hænder, des mere forekommer det mig, at Trangen til Valgmenigheder vil svinde; af dem, der dog ikke føle sig tilfredse, vilde der alligevel altid være et lille Mindretal. Jeg tror i alt Fald, at naar man vil se, hvorledes de nuværende Valgmenigheder ere opstaaede, saa vil man i de fleste Tilfælde se, at de ere opkomne derved, at Kirkeministeren ikke har kunnet eller villet opfylde det Ønske, Beboerne nærede om at faa en bestemt Mand til Præst. Hvis man derimod havde lagt dette i Beboernes egen Haand, saa vilde vedkommende være bleven Sognepræst, om ikke i det ene Sogn, saa i det andet Sogn paa Egnen, og da vilde man have undgaaet at faa en Valgmenighed oprettet. Naar den ærede Kirkeminister stadig anfører som Vidnesbyrd om, at der ikke er nogen stor Trang dertil, at det ikke er ham bekendt, at der er paaft nogen levende Nødvilje mod Regeringen over, at Forholdene ere, som de ere, saa vil jeg sige, at det er temmelig let forklarligt, idet Sogne-